

**PERSDOSSIER
NAJAARSEXPO'S 2023**

This Is Us

01.10.23 > 18.02.24

Classroom

01.10.23 > 18.02.24

Jef Geys maakt school

01.10.23 > 18.02.24

Into The Unknown

01.10 > 26.11.23

BE CULTURE
ALL ABOUT ARTS COMMUNICATION

INHOUD

1.	PERSBERICHT	3
2.	THIS IS US	6
3.	CLASSROOM	9
4.	JEF GEYS MAAKT SCHOOL	13
5.	OOK IN Z33: INTO THE UNKNOWN	16
6.	PUBLICATIE: De School van Jef Geys. Essays & verhalen	18
7.	Z33 – Huis voor Actuele Kunst, Design & Architectuur	19
8.	PRAKTISCHE INFORMATIE	20
9.	PARTNERS & DANKWOORD	21

1. PERSBERICHT

Het najaar van Z33 staat volledig in het teken van 'het kunstencentrum als een unieke leeromgeving'. De drie tentoonstellingen *This Is Us*, *Classroom* en *Jef Geys maakt school* werpen elk op hun eigen manier een blik op dit concept en zijn vanaf 1 oktober te zien in Z33 – Huis voor Actuele Kunst, Design & Architectuur in Hasselt.

Dit najaar kiest Z33 voor het thema 'het kunstencentrum als een unieke leeromgeving'. Met dit thema maakt het huis haar missie opnieuw waar: kunst verbinden met maatschappelijk relevante thema's.

Onder het thema 'het kunstencentrum als een unieke leeromgeving' clustert Z33 drie tentoonstellingen onder één project, met als rode draad 'leren'.

De expo *This Is Us* toont collecties van de vier grootste Vlaamse musea voor hedendaagse kunst voor het eerst op één locatie. Daarbij staat de vraag welke rol de kunstinstelling opneemt als een alternatieve of experimentele leeromgeving centraal. Wat leren wij van kunst? Wat leert kunst ons?

In de architectuurtentoonstelling *Classroom* wordt de architectuur van scholen, onder de loep genomen. Deze Europese samenwerking wil aanzetten tot reflectie: wat is een leeromgeving? Kan de publieke ruimte ook onze leeromgeving zijn? Kan een museum of een hedendaagse kunsttentoonstelling ook onze leeromgeving zijn?

Met de derde tentoonstelling *Jef Geys maakt school* brengt Z33 het werk dat de Belgische kunstenaar Jef Geys (1934-2018) maakte in de periode 1963 tot 1989 (toen hij leraar was aan de Rijksmiddelbare school in Balen) samen.

De najaarsexpo's van 2023 vormen een oproep om met een nieuwsgierige blik naar actuele kunst te kijken en na te denken over het karakter van een 'leeromgeving'. Het stimuleren van nieuwsgierigheid vormt immers een belangrijke basis voor levenslang leren en het ontwikkelen van 21ste-eeuwse vaardigheden. Kunstinstellingen zijn daarbij één van de weinige publieke ruimtes waar men het grondig oneens mag zijn met mekaar: in kunst bestaat geen goede of foute mening, het draait juist om het stimuleren van dialoog.

This Is Us

Onder het thema 'de artistieke leeromgeving' brengt *This Is Us* werken uit de collecties van de vier grootste Vlaamse musea voor hedendaagse kunst, M HKA, S.M.A.K., Mu.ZEE en M Leuven, voor het eerst samen op één locatie. De tentoonstelling toont werken van bijna

vijftig kunstenaars, waarvan meer dan de helft woont en werkt in België. Het is daarbij een unieke samenwerking tussen deze gerenommeerde musea en Z33.

Naast de reeds bekende werken worden ook zeven nieuwe kunstwerken getoond die in het kader van deze tentoonstelling werden gecreëerd. Hiermee wordt deze dialoog tussen verleden en heden verder uitgedaagd en ontstaat een artistieke leeromgeving die perspectieven kan aanscherpen, op één lijn brengen of verschuiven.

This Is Us bestaat uit drie hoofdstukken – The Art Institution, Living Spaces en Telling Stories – die ingaan op het kunstencentrum als plek voor de transformatie van kennis via kunstwerken.

De tentoonstelling omvat werken van Richard Artschwager, John Baldessari, Sammy Baloji, Dara Birnbaum, Audrey Cottin, Anne Daems, N. Dash, Robert Devriendt, Marlene Dumas, Mona Filleul, Andrea Fraser, Joris Ghekiere, Karin Hanssen, Ann Veronica Janssens, Jean Katambayi Mukendi, Felix Kindermann, Aglaia Konrad, Wolfgang Laib, Konrad Lueg, Natasja Mabesoone, Dyan Marie, Kerry James Marshall, Hana Miletić, Bruce Nauman, Otobong Nkanga, Cady Noland, Clare Noonan, Sophie Nys, Willem Oorebeek, Meret Oppenheim, Ria Pacquée, Marina Pinsky, Avery Preesman, Emmanuelle Quertain, Peter Rogiers, Jura Shust, Monika Stricker, Ana Torfs, Keith Tyson, Anne-Mie Van Kerckhoven, Michael Van den Abeele, Emmanuel Van der Auwera, Jan Van de Kerckhove, Maarten Vanden Eynde, Anna Zacharoff en Heimo Zobernig.

Classroom

De coronacrisis benadrukte dat waar en hoe je leert een grote rol speelt tijdens de overgangsfase van kind tot volwassene. *Classroom* staat hierbij stil en werpt een blik op de ontwikkeling van de adolescent aan de hand van het klaslokaal.

De tentoonstelling is verdeeld in vijf hoofdstukken: Productie, Belichaming, Samenkomst, Transgressie en Beroep. Elk hoofdstuk staat stil bij een iconisch schoolgebouw uit de 20ste eeuw dat vandaag nog steeds in gebruik is en symbool staat voor een bepaalde visie op adolescentie.

Classroom kwam tot stand in samenwerking met Garagem Sul (Lissabon) en arc en rêve centre d'architecture (Bordeaux).

Jef Geys maakt school

De tentoonstelling *Jef Geys maakt school* focust op het werk dat de Belgische kunstenaar Jef Geys (1934-2018) maakte in de periode 1963 tot 1989, toen hij leraar was aan de Rijksmiddelbare school in Balen.

Zijn meest bijzondere kunstwerken ontstonden vanuit de directe praktijk in de school én via zijn onderhuids-organisch talent als weergaloze, kennis-overdrachtelijke educatieve kracht met als doel allerlei onuitstaanbare mythes en camouflages van de beleefde werkelijkheid te onttoveren. De wereldlandkaart, de vrouwenvragen, ABC école de Paris, kleurboek voor volwassenen, gevoelsspeeldoos... zijn en blijven cruciale werken in zijn oeuvre die tot op vandaag niets aan actualiteit hoeven in te boeten.

Daarnaast wordt er het boek 'De school van Jef Geys' uitgegeven, verkrijgbaar in de Z33 shop, waarin meer dan 40 mensen uit Balen en omstreken hun herinneringen en souvenirs over Jef Geys delen.

Into The Unknown

Tot slot presenteert Z33, in samenwerking met Kunstenwerkplaats VONK, 'Into The Unknown' van de Limburgse kunstenaar Steve Robyns (1981). Hij is een Limburgse maker, ontwerper en kunstenaar die werkt vanuit een jarenlange fascinatie voor het buitenaardse en de ruimtevaart. De titel verwijst naar Robyns artistieke zoektocht naar een nieuwe vormtaal en naar de drang van de mensheid om onbekende en buitenaardse werelden op te zoeken. De kunstenaar haalt zijn inspiratie uit documentaires en sciencefictionfilms. Deze eerste solotentoonstelling toont zeven artistieke ontwerpen die balanceren op de grens van het functionele en non-functionele. Robyns biedt daarmee een coherent en persoonlijk antwoord op de huidige tendensen binnen autonoom en collectible design.

2. THIS IS US

Curator: Fabian Flückiger

This Is Us brengt werken samen uit de collecties van de vier grootste Vlaamse musea voor hedendaagse kunst: M HKA, S.M.A.K., Mu.ZEE en M Leuven. Gastcurator Fabian Flückiger beschouwt deze kunstcollecties als seismografen van de tijd die bij elke presentatie opnieuw worden geëvalueerd.

In *This Is Us* organiseerde curator Fabian Flückiger de werken van een vijftigtal kunstenaars in drie hoofdstukken: The Art Institution (de kunstinstelling), Living Spaces (leefomgevingen) en Telling Stories (verhalen vertellen). De hoofdstukken bevragen de kunstinstelling vanuit verschillende invalshoeken. Welke machtsverhoudingen spelen er? Wie wordt er in collecties wel of juist niet gerepresenteerd? Daarnaast bevragen de kunstwerken de huidige organische en maatschappelijke leefomgevingen. Tot slot staan we stil bij de invloed van de geschiedenis op onze perceptie van de wereld en de kunst. Nieuwe werken die speciaal voor de tentoonstelling werden gemaakt, verdiepen de dialoog tussen heden en verleden.

Zo krijgt de tentoonstelling de vorm van een artistieke leeromgeving. Perspectieven worden in vraag gesteld, verschoven, verbreed of aangescherpt.

In de tentoonstelling is werk te zien van Richard Artschwager, John Baldessari, Sammy Baloji, Dara Birnbaum, Audrey Cottin, Anne Daems, N. Dash, Robert Devriendt, Marlene Dumas, Andrea Fraser, Joris Ghekiere, Karin Hanssen, Ann Veronica Janssens, Jean Katambayi Mukendi, Wolfgang Laib, Konrad Lueg, Dyan Marie, Kerry James Marshall, Hana Miletić, Bruce Nauman, Otobong Nkanga, Cady Noland, Sophie Nys, Willem Oorebeek, Meret Oppenheim, Ria Pacquée, Marina Pinsky, Avery Preesman, Emmanuelle Quertain, Peter Rogiers, Jura Shust, Ana Torfs, Keith Tyson, Anne-Mie Van Kerckhoven, Michael Van den Abeele, Jan Van de Kerckhove, Maarten Vanden Eynde, Anna Zacharoff en Heimo Zobernig.

Nieuwe kunstwerken in opdracht van deze tentoonstelling van Felix Kindermann, Aglaia Konrad, Mona Filleul, Natasja Mabesoone, Clare Noonan, Monika Stricker en Emmanuel Van der Auwera.

De tentoonstelling is het resultaat van een unieke samenwerking tussen M HKA, S.M.A.K., Mu.ZEE, M Leuven, Z33 en de deelnemende kunstenaars.

1. THE ART INSTITUTION

Wanneer is een instituut of museum inclusief? Welke verhalen worden er wel of niet verteld? En wie bepaalt dat? Het eerste hoofdstuk be vraagt de evolutie en de problematiek van de kunstinstelling als inclusief instituut.

Al in 1889 deed de omstreden George Brown Goode een poging om kunstinstellingen inclusiever te maken. Tijdens een lezing stelde hij voor om vrouwelijke museumbezoekers te benaderen als een specifieke doelgroep. Desondanks zou het nog decennia duren voordat het werk van vrouwelijke kunstenaars een plek kreeg in musea.

Sindsdien onderging de kunstinstelling heel wat transformaties op weg naar inclusiviteit. Die tendens werd – en wordt – aangewakkerd door de strijd voor gelijkheid en sociale rechtvaardigheid in de bredere maatschappij en kwam recent in een stroomversnelling. De kunstwerken in dit hoofdstuk benaderen de kunstinstelling als een politieke ruimte en een sociaal platform. Een plek waar nieuwe vormen van representatie het levenslicht kunnen zien.

2. LIVING SPACES

Het tweede hoofdstuk belicht leefruimtes waarin mensen, dieren en planten samenkomen. Hoe moeten natuur en cultuur ruimte voor elkaar houden? Voor welke uitdagingen staan ze?

Elk organisme heeft zijn eigen specifieke ruimtelijke behoeften. Dit creëert spanning tussen natuur en cultuur. Verschillende organismen ontmoeten elkaar in natuurlijke en kunstmatige omgevingen. De habitats waarin ze leven - of ze nu uit aarde, planten, water, sneeuw, hout of baksteen zijn - zijn georganiseerd volgens cycli of tradities die voortdurend veranderen. Hierdoor ontstaat de noodzaak om na te denken over de balans tussen klimaat, biodiversiteit en de democratische samenleving. De kunstwerken in dit hoofdstuk staan stil bij vraagstukken rond identiteit, macht en onderdrukking en reflecteren op de universele behoefte aan bescherming.

3. TELLING STORIES

Hoe geven nieuws, film, literatuur, sociale media, geschiedenis of kunstmatige intelligentie vorm aan de manier waarop wij naar de wereld kijken en er betekenis aan geven? Hoe reflecteert de kunst op de actualiteit of op geschiedenis?

Naast verhalen in de media spelen de werken in deze zalen in op historische gebeurtenissen in de 19de en 20ste eeuw en welke invloed ze hadden op het kunstdiscours. Ook stellen ze de vraag welke invloed ons historisch besef heeft op ons esthetisch oordeel.

Een raam legt tot slot een visuele link naar de vorige twee hoofdstukken en benadrukt de rode draad van de tentoonstelling. Ze boden elk vanuit een ander perspectief een reflectie op het verzamelen en tentoonstellen van kunst.

3. CLASSROOM

Curator: Joaquim Moreno

Tijdens de coronapandemie maakten tieners over de hele wereld de overgang naar volwassenheid. Niet samen op school, maar elk afzonderlijk van thuis uit tijdens lockdowns en quarantaines en met behulp van digitale media. Door het samenvallen van leer- en leefomgeving had deze manier van onderwijs een grote impact op de persoonlijke ontwikkeling van de adolescenten. De coronacrisis benadrukte zo dat waar en hoe je leert een grote rol speelt tijdens de overgangsfase van kind tot volwassene.

Het klaslokaal was in de tweede helft van de 20ste eeuw dé plek waar de jongvolwassene gevormd werd. Deze tentoonstelling werpt een blik op de ontwikkeling van de adolescent aan de hand van het klaslokaal. Hoe werden deze ruimtes ontworpen? Hoe werden er leergemeenschappen gevormd?

De tentoonstelling is verdeeld in vijf hoofdstukken: Productie, Belichaming, Samenkomst, Transgressie en Beroep. Elk hoofdstuk staat stil bij een iconisch schoolgebouw dat vandaag nog steeds in gebruik is en symbool staat voor een bepaalde visie op adolescentie. In de video's vertellen tieners hoe ze hun klaslokalen ervaren. Schoolmeubilair, plannen en maquettes brengen de gebouwen tot leven en illustreren hoe klaslokalen zich de laatste vijftig jaar hebben ontwikkeld.

Tentoonstelling in samenwerking met CCB Garagem Sul (Lissabon, Portugal), arc en rêve centre d'architecture (Bordeaux, Frankrijk) en Z33 Huis voor Actuele Kunst, Design & Architectuur (Hasselt, België). Project mede gefinancierd door de Europese Unie.

1. PRODUCTIE

De naoorlogse wederopbouw en de demografische groei zorgden in de tweede helft van de 20ste eeuw voor een enorme uitbreiding van het secundaire onderwijssysteem. Geprefabriceerde gebouwen speelden daarin een belangrijke rol. Doordat er zeer dringend en op grote schaal uitgebreid moest worden, kozen ontwerpers voor industriële technieken. Ze ontwierpen experimentele scholen die systematisch gereproduceerd konden worden. St Crispin's School in Wokingham, gebouwd in 1953, illustreert deze aanpak. Het gebouw laat zien hoe je met industriële materialen op korte tijd en met een beperkt budget een project kan realiseren. Dankzij het modulaire systeem kon de school traditionele klaslokalen combineren met flexibele werkruimtes voor praktijkgericht onderwijs.

Welke rol krijgt de adolescent in het ontwerp van leeromgevingen?

Wanneer is een leeromgeving inclusief?

Participatie en productie: Bouwplaats en vergadertafel

De scholen die vlak na WOII werden gebouwd staan vandaag voor heel wat uitdagingen. Meer en meer gebouwen zijn toe aan renovatie, zeker met het oog op de klimaatcrisis. Hoe moeten ze omgaan met hun erfenis en tegelijk voorbereid zijn op de toekomst?

Wat zou het productiemodel van leeromgevingen vandaag moeten zijn: standaardiseren en prefabriceren? Of moeten ze allemaal uniek zijn en vertrekken van lokale kennis en materialen? Is er een manier waarop we adolescenten kunnen laten participeren in de productie van hun leeromgevingen om zo het vergeten aspect van burgerschap weer een plek te geven? Scholen zoeken vandaag manieren om gelijkwaardiger, inclusiever, evenwichtiger en gastvrijer te zijn. Hoe kunnen we de tafel als plek van dialoog terugbrengen naar een klaslokaal waarin digitale media een steeds grotere rol spelen?

2. BELICHAMING

De geleidelijke overgang van kind naar volwassene kan je omschrijven als een groeiproces. Die groei vindt plaats op individueel niveau binnen de mens als organisme, maar ook op maatschappelijk niveau. De adolescent belichaamt een nieuwe rol binnen een bredere collectieve context. De school is het ecosysteem dat dit proces ondersteunt. Daar maakt de adolescent de overgang van het individuele kind naar de sociale volwassene. Het ontwerp van Roland Bechmann voor de middelbare agrarische school in Avignon houdt rekening met deze overgangsfase. De adolescent wordt er verwelkomd, gevoed en opgeleid zodat hij zich kan ontwikkelen tot een volwassene die een productieve plaats inneemt in de samenleving.

Hoe vergroot een school het ecologisch bewustzijn van de leerlingen?

Hoe verzoen je comfort en ecologie met elkaar?

Ecologisch bewustzijn en voeding: laboratorium en broedplaats

Aandacht voor ecologie, voedselproductie of circulaire economie spelen een grote rol in het beperken van de ecologische voetafdruk van onderwijsarchitectuur. Zo kan de korte keten – van boerderij tot tafel of van schoolmoestuin tot refter – zorgen voor een beter voedingspatroon, voor minder voedselverspilling en waterverbruik, en voor een lagere uitstoot van broeikasgassen. Er kan ook gedacht worden aan hernieuwbare materialen zoals hout, de recuperatie van regenwater of aan ecologische rioolwaterzuiveringssystemen. Op deze manier kunnen schoolgebouwen tegemoetkomen aan de noden van vandaag zonder de toekomst in gevaar te brengen.

3. SAMENKOMEN

De activistische tiener die nog te jong is om te stemmen, speelde een belangrijke rol in de politiek van de tweede helft van de 20ste eeuw. Denk maar aan de opstanden op middelbare scholen die aansloten bij studentenmanifestaties in de bredere samenleving. De vorming van het politieke engagement van de adolescent gebeurt op school of in de vrije tijd. De veelhoekige aula van de Geschwister-Scholl-Gesamtschule in Lünen, voltooid in 1962 door Hans Scharoun, speelt daarop in. Deze utopische ruimte stelt een democratisch en collectief gebruik voorop.

Welke impact heeft een leeromgeving op de democratie?

Hoe veranderen leeromgevingen onze wijze van samenkomen?

Hoe kan een leeromgeving aanzetten tot dialoog?

Bijeenkomst en protest: het parlement en de straat

Als de recente pandemie ons iets heeft getoond, dan is het wel de kracht van de school als een plaats van samenkomst. Tieners mogen nog niet stemmen, maar wachten eveneens niet op de stemgerechtigde leeftijd om van zich te laten horen. Het middelbaar onderwijs is de plaats en het moment om samen te komen of te protesteren. De inrichting van aula's – met stoelen links, rechts en in het midden – stemt nog vaak overeen met de plaatsing van politieke partijen in het parlement. Tegelijk vinden nieuwe organisatievormen hun weg naar het klaslokaal en zien hedendaagse visies op bestuur er het levenslicht.

4. TRANSGRESSIE

Kunstonderwijs kan soms een tegenwicht bieden aan het klassieke onderwijs. De ruimtes die er worden gebruikt – denk aan werkplaatsen, amfitheaters of muzieklokalen – kunnen uitgroeien tot eilanden van vrijheid en expressie of tot plekken waar grenzen in vraag worden gesteld en heersende normen worden overschreden. Dit is het geval bij het Calouste Gulbenkian Conservatorium in Aveiro. Het gebouw onttrok zich aan de strikte overheidscontrole en werd een eiland van vrijheid. Er was plaats voor alle disciplines en in het midden van het gebouw een gemeenschappelijke ruimte met een centrale open haard.

Kan het klaslokaal een plek zijn voor burgerlijke ongehoorzaamheid?

Is leren grenzen stellen of juist grenzen overschrijden?

Grenzen en normen overschrijden

Nieuwe pedagogische inzichten stellen traditionele manieren van leren in vraag. Ook het idee van het klaslokaal als een geïsoleerde en afgesloten ruimte ligt steeds meer onder vuur. Transgressie - het constant in vraag stellen en uitdagen van grenzen en normen - is de enige

manier waarop het klaslokaal een vrije plek kan worden. Maar ook het omzeilen van beperkingen en regels vraagt om een kritische reflectie om zo de klasomgeving te kunnen herdenken.

5. BEROEP

De middelbare school heeft een dubbele missie: ze bereidt adolescenten voor op de overgang naar het hoger onderwijs en levert jonge werknemers af die voorbereid zijn op de ontwikkelingen op de arbeidsmarkt. Het onderwijs probeert gelijke tred te houden met de opkomst van een digitale economie, maar neemt het ook de tijd om zijn vorm of werking in vraag te stellen? Vaak blijft de school trouw aan haar modernistische uiterlijk en probeert ze haar analoge ruimtes aan te passen aan de nieuwe virtuele realiteit. De professionele middelbare school Jean Mermoz in Béziers, in de jaren 1950 ontworpen door Pierre Jeanneret, samen met Jean Prouvé en Charlotte Perriand, illustreert treffend deze evolutie. De school is een indrukwekkend modernistisch gebouw dat perfect is aangepast aan de geïndustrialiseerde samenleving en nu zijn weg zoekt in het postindustriële digitale tijdperk.

Arbeid verandert. Wat dan met de leeromgeving?

Leren werken: Kantoor en werkplaats

Het secundair onderwijs vervult een belangrijke sociale rol. Jonge mensen worden er gevormd tot functionele volwassenen. Die weg verloopt over twee sporen. Enerzijds is er het middelbaar onderwijs als voorbereiding op het hoger onderwijs. Daarnaast staat het beroepsgericht onderwijs als broedplaats van goed voorbereide en flexibele arbeidskrachten.

Hier bevragen we de impact van de uitwisseling tussen het klaslokaal en de hedendaagse werkomgeving. Arbeid lijkt immers nog sneller te evolueren dan het onderwijs. Hoe gaan de toekomst van werk en die van het beroepsgericht onderwijs elkaar beïnvloeden? Hoe reorganiseert het beroepsgericht onderwijs de relatie tussen werk en onderwijs?

4. JEF GEYS MAAKT SCHOOL

Curator: Luk Lambrecht

De tentoonstelling *Jef Geys maakt school* focust op het werk dat de Belgische kunstenaar Jef Geys (1934-2018) maakte in de periode 1963 tot 1989, toen hij leraar was aan de Rijksmiddelbareschool in Balen.

Als eigenzinnige leraar met een weergaloos educatief talent vulde Jef Geys de lessen esthetica op zijn heel eigen manier in. Daarbij vertrok hij vanuit zijn positieve wereldbeeld en ging hij de dialoog aan met zijn leerlingen over gangbare opinies en wisselende wereldbeelden. Zo onttoverde hij met hen allerlei onuitstaanbare mythes van de werkelijkheid.

Geys' meest bijzondere kunstwerken ontstonden vanuit die directe praktijk in de school. De wereldkaart, de vrouwenvragen, ABC école de Paris, kleurboek voor volwassenen, gevoelsspeeldoos, ... blijven cruciale werken in zijn oeuvre met thema's die vandaag nog altijd actueel zijn.

De nummers bij de titels verwijzen naar de chronologische lijst die Jef Geys bijhield van alle kunstwerken en projecten die hij realiseerde. "Nr. 1 – Broeders van Liefde, tekeningen en foto's" dateert uit 1947.

Nr. 198 Speelplaats school in Balen - Wereldkaart: Balen 1968 – Brugge 2002 – interpretatie Hasselt 2023

Het was een idee van collega-leraar Jef Sleenckx om op de speelplaats een wereldkaart uit te tekenen die de leerlingen al spelend inzichten zou geven over de toestand in de wereld. Jef Geys schilderde deze wereldkaart samen met zijn leerlingen. In 2002 hernam Geys in Brugge de speelplaatskaart, met daarover de lijnmarkeringen van sportvelden. Hier in Z33 is de wereldkaart – in samenspraak met Jef Sleenckx – binnenshuis geïnterpreteerd. Net als in 1968 in Balen is er een paneel met de wereldkaart. Dagelijks worden hierop de actuele hoogtepunten uit de krant aangebracht.

De sculptuur Patisson Gold uit polyester (met certificaat) staat hier exact op de landen Mexico/Guatemala waar de courgette oorspronkelijk vandaan komt.

Nr. 195 Gevoelsspeeldoos: Balen 1966/67 – Eindhoven 2005 - Sint-Agatha-Berchem 2017

Deze doos ontwikkelde Jef Geys samen met zijn collega-leraar Toon Schraepen. Ze was bedoeld als een cadeau voor Geys' dochter Nina (1966). Vanaf 2005 gingen grote dozen in productie met kleurrijke blokken, manipuleerbare vormen in verschillende materialen als een

open uitnodiging tot vrije creativiteit. Eén doos wordt vandaag nog altijd gebruikt in instituut Kasterlinden (Sint-Agatha-Berchem). Inge Godelaine maakte er ter plaatse een film over.

Nr. 414 !Vrouwenvragen?: Balen 1965 – editie 1980

In kranten en tijdschriften van de plaatselijke bib sprokkelde Geys vragen, die hem 'typisch vrouwelijk' leken. De lijst ervan hing hij uit in zijn klaslokaal. Hij gebruikte ze als bron voor discussie met zijn leerlingen. Vanaf 1972 werd deze lijst vaak deel van projecten en tentoonstellingen. De lijst is vertaald in meerdere talen en een sleutelwerk in Geys' oeuvre.

Nr. 89 Kleurboek voor volwassenen: Balen vanaf 1964

Om orde te scheppen in zijn artistieke beginjaren en als 'mogelijkheid tot conversatie', bakende Geys zeven thema's af voor zijn artistiek onderzoek. Voor hem waren dit de belangrijke thema's: vrouwen, wereld, huis, lichaam, militair, voorwerpen en auto. Op basis van deze wereldse onderwerpen ontwierp hij een kleurboek voor volwassenen. Later werd het kleurboek ook echt gebruikt in zijn lessen en ingekleurd door kinderen.

Nr. 10 ABC Ecole de Paris Morfologische tekeningen: eind 1950, begin jaren 1960

Deze reeks is gebaseerd op een populaire Franse cursus voor afstandsonderwijs. Tijdens zijn academitijd volgde Geys zelf deze cursus. Na het voltooien van de 203 opdrachten 'mocht' hij zich kunstenaar noemen. Geys maakte van deze opdrachten een kunstwerk.

Nr. 595 Al zwart-wit foto's tot 1998

Een boek met alle zwart-wit foto's tot 1998, samengesteld uit Geys' archief. De foto's werden afgedrukt in een willekeurige volgorde en tonen zo de vermenging van zijn familie- en professioneel leven mét zijn activiteiten als kunstenaar in de kunstwereld. Geys verstoort in dit boek de strikte grenzen tussen kunst en leven.

Nr. 414 !Vrouwenvragen? Balen 1965 – Digitaal Loppem/Zedelgem 2003

Dit is het eerste digitale werk (2003) van Jef Geys en zou het vertrekpunt worden voor zijn magistrale film "Een dag, een nacht, een dag ...", zijn bijdrage aan Documenta 11 (2002) in Kassel.

De installatie bestaat uit één scherm met verschillende afbeeldingen uit Geys' fotoarchief en twee monitors met teksten van criticus/curator Roland Patteeuw. Vanuit Geys' genummerde (kunst)werklijst brengt dit werk projecten samen die handelen over gender, rolpatronen en schoonheid.

Kempens Informatieblad

Vanaf 1971 voorzag Geys bij zijn projecten en tentoonstellingen een gratis krant. Daarin gaf hij vooral véél tekst- en beeldinformatie mee, waardoor bezoekers of lezers zijn kunst beter

konden inschatten en in een context plaatsen. Ze waren Geys' democratische antwoord op de dure catalogi. Kennis en informatie over kunst mochten volgens hem niet voorbehouden zijn aan een select publiek.

Nr. 638 De Schildwacht: Balen 2007 foto Jef Van Eynde

In 2007 werd het bronzen beeld "De Schildwacht" geïnstalleerd in een fontein op de Markt in Balen. Het robuuste beeld is opgevat als een alerte, kritische behoeder voor alles wat zich afspeelt rondom onszelf en in de wereld. Of zoals Geys het zelf schreef: 'Beschouw die Schildwacht als een vraagteken rond alles wat er rond u plaatsvindt...'

Nr. 638 Achterkant van mijn leslokaal in Balen: grote namen Jef Van Dijck: Balen 1962-63 – Hasselt 2023 interpretatie: namen van leerlingen en collega's van Jef Geys' school Balen

Op de achterwand van Geys' klaslokaal was op een strook van de Amerikaanse vlag de naam Jef Van Dijck te lezen. Van Dijck was een goede vriend van Jef Geys maar voor de meesten was hij een onbekende. Geys drukte wel vaker namen af op stroken die hij dan in musea of in de publieke ruimte aanplakte. De namen op het grote venster van Z33 zijn een interpretatie van dit werk. Het zijn de namen van leerlingen en collega's die geïnterviewd werden in het boek "De school van Jef Geys – essays & verhalen" dat de tentoonstelling in Z33 inspireert en begeleidt.

"Jef Geys maakt school", een neon in Z33

Aan de ingang wordt de tentoonstelling *Jef Geys maakt school* aangekondigd in opvallende neon. Het werk is een verre verwijzing naar Geys' bloedrode, verleidelijke neon "Chez Micheline" die niet in de tentoonstelling te zien is. In 2004 bracht Geys die neon aan tegen het venster van de Antwerpse kunstgalerie van Micheline Szwajcer.

Bij de lange en deels met zwarte bordverf geschilderde muur kun je op schragen tal van documenten raadplegen. Aan de muur hangen foto's, edities, illustraties, getuigenissen én unieke cadeaus die Jef Geys schonk aan zijn collega's en (ex-) leerlingen voor allerlei bewezen diensten.

5. OOK IN Z33: INTO THE UNKNOWN

Curator: Annelies Thoelen

Steve Robyns (1981) is een Limburgse maker, ontwerper en kunstenaar. Met *Into The Unknown* presenteert Z33 zijn eerste solotentoonstelling, in samenwerking met Kunstenwerkplaats VONK. De expo toont Robyns' volledige collectie functionele sculpturen, ontstaan vanuit een jarenlange fascinatie voor het buitenaardse en de ruimtevaart. Zijn inspiratiebronnen zijn documentaires en sciencefiction films. De collectie wordt gekenmerkt door experiment, materiaalonderzoek en storytelling. Hierbij is ambachtelijk maken evenwaardig aan denken. Het is een coherent en persoonlijk antwoord op de huidige praxis binnen autonoom en collectible design.

Into The Unknown is een collectie die bestaat uit zeven artistieke ontwerpen. Ze balanceren allen op de grens van het functionele/non-functionele. Elk van de onconventionele gebruiksvoorwerpen in de tentoonstelling vertrekt vanuit het spelen met vorm, structuur en compositie. De functie wordt toegevoegd in tweede instantie. Functie creëert het uiteindelijke bestaansrecht van de gematerialiseerde vorm, en zorgt voor de inhoudelijke verdieping van de betekenislagen van elk object.

Op 11 jarige leeftijd ruilde Robyns een sociaal ingebed bestaan waarin hij 4 talen sprak, voor het landelijke Heers. Dat nieuwe milieu bepaalde zijn pubertijd, en creëerde zijn blijvende interesse in ontsnappen uit onze huidige context. Hij is altijd bezig met de menselijke hang naar nieuwe ontdekkingen. Ook het artistieke werk van Robyns wordt daardoor getekend. Zo ontstaat een oeuvre gebaseerd op het ontdekken van het heelal, de aantrekking van het onbekende en de evolutie van ons als mensheid. Robyns vraagt zich af hoe we buiten deze wereld een nieuwe plek voor onszelf zouden kunnen opbouwen, en hoe die eruit kan zien. Het artistieke antwoord op die zoektocht is vaak ruw en donker uitgewerkt, maar altijd met een opmerkelijke tactiliteit en warmte in het materiaalgebruik.

Robyns gaat hierbij te werk als een echte ambachter, die vele creatietechnieken onder de knie heeft, maar die er soms ook als leek niet mee inzit voor een bepaald object een geheel nieuwe techniek te leren. Iets met zijn handen creëren en de iteraties van onderzoeken, maken, mislukken, onderzoeken, opnieuw maken, etc. zijn voor hem onlosmakelijk deel van het artistieke proces. Zijn werk zou er anders uitzien zonder. Bovendien komen niet alleen de objecten zelf van zijn hand, maar vaak de tools om ze te realiseren ook. De combinatie van vorm, materiaal en functie is soms zo grensverleggend dat er geen geijkte methodes of gereedschappen bestaan om ze te bekomen. Hij ontwerpt niet enkel de vorm, maar ook de maakmethode en de tools om die vorm die te bekomen.

Aan de basis van dit alles ligt een diepgewortelde fascinatie voor materialen, zowel in hun ruwe vorm, als bewerkt. Robyns werkt graag met staal, hout, steen, en (meer onzichtbaar) acrylhars. Het geeft de stukken een herkenbaarheid, terwijl ze een onweerstaanbare energie uitdragen en erom vragen om aangeraakt te worden.

In de collectie laat Robyns ten slotte vaak een opening voor de toeschouwer om de laatste hand te leggen aan het object. Als gebruiker maak je het werk door je eigen handelen af, en voeg je er de laatste functionaliteiten en verhoudingen aan toe.

In Z33 presenteert Robyns zijn eerste solotentoonstelling, in samenwerking met [Kunstenwerkplaats VONK](#).

6. PUBLICATIE: De School van Jef Geys. Essays & verhalen

Wat blijft er over in het dorp van een begeesterende leerkracht – kunstenaar?

Kunstenaar Jef Geys (1934-2018) gaf bijna dertig jaar les in de Rijksmiddelbareschool van het Kempense dorp Balen. Hij deed dat eigenzinnig en bracht reële kunst in de klas en de school. Tegelijk maakt hij de klas en de school tot een hecht bestanddeel van zijn kunst.

De dubbelzinnigheid typeerde Geys. Altijd rusteloos aan het werk, met een controversieel imago en dito kunst, levend in zijn dorp. Het wonderlijke samenspel tussen de internationale kunst en Geys' oprechte interesse, zelfs nieuwsgierigheid naar het alledaagse leven.

Bart Janssen, Koen Peeters en Jef Van Eynde gingen op zoek naar sporen en getuigen van zijn werk. Zijn praatte uitgebreid met ruim 40 mensen in Balen en omstreken. Collega-leren, leerlingen en vrienden vertelden hun herinneringen, toonden hun unieke souvenirs. Zij spelen de hoofdrol in dit boek, in woord en beeld.

Tegelijk wordt gezocht naar sporen van de leraar en de school in het oeuvre van de kunstenaar. Dit blijken de bronnen van zijn niet-traditioneel lesgeven: de revolutionaire jaren 1920, de didactiek van Paulo Freire, de tijdsgeest, het engagement van Geys zelf... Samen met curator Luk Lambrecht, Pascal Gielen en onderzoekers van de PXL-MAD School of Arts wordt vanuit kunstwetenschappelijke, pedagogische en maatschappelijke hoek op zijn werk teruggekeken.

Auteurs

Bart Janssen (1959) is dichter en kunsthistoricus

Koen Peeters (1959) is schrijver en antropoloog

Jef Van Eynde (1956) is fotograaf en gewezen schooldirecteur.

Alle drie hebben ze hun roots in de Kempen.

Praktisch

- Uitgeverij: MER. Borgerhoff & Lamberigts, Gent, België
- Prijs: 29 euro
- ISBN: 9789464788662
- Blz. 246
- www.merbooks.be

7. Z33 – Huis voor Actuele Kunst, Design & Architectuur

Z33 is de internationale kunstinstelling die kunst, design en architectuur verbindt met maatschappelijk relevante thema's waarbij er een sterke nadruk ligt op openheid. Een prikkelend programma van tentoonstellingen en projecten zoals kunst in de open ruimte en activiteiten voor een breed publiek (nocturnes, lezingen, familieparcours, scholenwerking...) inspireert de bezoekers met creatieve verbeelding en vuurt dialoog aan over maatschappelijke vernieuwing.

Onze wereld is in volle transformatie. Z33 gelooft in het belang van nieuwe beelden en ervaringen die ons helpen de huidige toestand van de wereld te doorgronden. Vanuit een frisse invalshoek toont Z33 bezoekers de kracht van verbeelding in het ontrafelen van de maatschappelijke complexiteit. We stimuleren de creatie van innovatieve modellen, die concreet bijdragen aan een meer duurzame omgang met elkaar en met de planeet.

Vanuit dit dubbele streefdoel verbindt Z33 beeldende kunst, design en architectuur met maatschappelijk relevante thema's. Met een divers programma, waarin onderwerpen zowel conceptueel als oplossingsgericht worden uitgediept, prikkelt Z33 een breed publiek. Daarmee neemt het huis (inter)nationaal een positie in als grensverleggende kunstinstelling. We hechten veel belang aan goed bestuur, fair practices en integriteit op het vlak van psychosociaal welzijn. Het is onze prioriteit een voorbeeld te kunnen zijn op dit vlak.

8. PRAKTISCHE INFORMATIE

This Is Us

01.10.23 > 18.02.24

Classroom

01.10.23 > 18.02.24

Jef Geys maakt school

01.10.23 > 18.02.24

Into The Unknown

01.10 > 26.11.23

OPENINGSUREN

maandag: gesloten

dinsdag: enkel voor groepen, reserveer online via [deze link](#)

woensdag – zondag: 11u – 17u

TICKETPRIJZEN

€0 : – 18 jaar, ICOM, Museumpas, Haspas

€6 : 18 – 26 jaar, kortingstarief voor personen met een beperking, lerarenkaart

€12 : + 26 jaar (incl. audiogids tentoonstellingen)

Z33

Bonnefantenstraat 1

3500 Hasselt

PERSCONTACT

BE CULTURE
ALL ABOUT ARTS COMMUNICATION

General Manager: Séverine Provost

Project Coordinator: Sophie Moffat

sophie@beculture.be | +32 494 65 36 57

info@beculture.be | +32 2 644 61 91

9. PARTNERS & DANKWOORD

This Is Us

De tentoonstelling is het resultaat van een unieke samenwerking tussen M HKA, S.M.A.K., Mu.ZEE, M Leuven, Z33 en de deelnemende kunstenaars.

Met dank aan Peter Bary, Jennifer Beuloye, Cera-collection, Sofia Dati, Bart De Baere, Bart De Block, Joost Declercq, Jan De Vree, Eveline De Wilde, Barbara de Jong, Claudia Kramer, Christine Lambrechts, Annelies Legein, Sophie Nys, Laurens Otto, Iris Paschalidis, Dominique Savelkoul, Jeroen Staes, Philippe Van Cauteren, Roel Van Nunen, Boy Vereecken, Sara Weyns, Nuscha Wieczorek, Eva Wittocx, Adinda Van Geystelen & team Z33.

Partners

Classroom

Deze tentoonstelling is gerealiseerd in een samenwerkingsverband tussen CCB Garagem Sul (Lissabon), arc en rêve centre d'architecture (Bordeaux) en Z33, Huis voor Actuele Kunst, Design & Architectuur.

Jef Geys maakt school

Bijzondere dank: Nina Geys & Kai Ohara, Koen Peeters, Bart Janssen & Jef Van Eynde
Dank: Kaat Obbels, Oriana Lemmens, Charlotte Friling & Dirk Snauwaert.

Into The Unknown

Met dank aan: Kunstenwerkplaats VONK.

BE CULTURE
ALL ABOUT ARTS COMMUNICATION

General Manager: Séverine Provost
Project Coordinator: Sophie Moffat
sophie@beculture.be | +32 494 65 36 57
info@beculture.be | +32 2 644 61 91